

Mursal, vluchtelingen uit Afghanistan.

De vlucht

Ik ben Mursal. Ik ben geboren in Afghanistan en woon nu al zeven jaar in België. Toen ik kind was, moesten we door de oorlog in Afghanistan naar Pakistan vluchten. Ik heb in Pakistan gestudeerd. Elke schooldag ging ik een halve dag naar de Afghaanse school voor vluchtelingen -in het Pashtu en Dari- en een halve dag naar de Pakistaanse school. Waarom? Ik wist toen zelf nog niet waar ik zou kunnen verblijven. Mijn toekomst was onzeker. Om het veilig te spelen, volgde ik daarom les op twee scholen tegelijk.

Na mijn studies ging ik werken voor de organisatie 'Save the Children', waar ik les gaf aan Afghaanse volwassenen vluchtelingen en kinderen die niet konden lezen en schrijven. Een paar jaar later ging ik terug naar Afghanistan. Daar werkte ik als journaliste bij RTA, Radio Televisie Afghanistan. Ik werkte ook bij 'Inter News', PVC. en bij BBC zo'n drie jaar als reporter, presentatrice en producer.

Daarna vertrok ik naar Kandahar. Ik werd CEO van een lokale radio, die later uitbreidde tot een televisiestation. Daar werkte ik samen met 150 collega's.

Ik heb niet alleen in de media gewerkt. Ik heb me ook ingezet voor mensenrechten en in het bijzonder voor vrouwenrechten. In Kandahar was er immers veel onrust: vrouwen konden niet studeren of zich verder ontplooiën. Daarom richtte ik een NGO voor vrouwen op, waarmee ik onder meer een bibliotheek heb opgericht. De NGO zette zich voornamelijk in voor de

verbetering van de economische situatie van vrouwen. Ik gaf er veel workshops over zaken als erfenisrecht en over de wetten in Afghanistan, zoals de Sharia. Ik werd de regiomanager van de mensenrechtencomité voor vrouwen. Daardoor kwam ik in aanraking met mensen die het absoluut niet makkelijk hadden. Gelukkig kon ik hen oplossingen bieden.

Mijn job was niet zonder gevaar. Ik kwam, samen met een aantal andere vrouwen in Kandahar, vaak in de media waardoor we opvielen. Daardoor werd mijn leven niet makkelijk. Vooral toen ik deelnam aan de politiek. Ik ontving bedreigingen en zelfs mijn familie werd niet met rust gelaten. Hoe ik er toen over dacht? Er is een tijd van komen en een van gaan. Ik had er vrede mee genomen dat ik op een dag zou sterven. Maar dit was niet aanvaardbaar voor mijn familie. Het werd tijd om Afghanistan te verlaten. Ik verkocht al mijn juwelen en zamelde geld in om aan een mensensmokkelaar te geven, zodat ik niet met de boot of te voet moest vluchten. Ik wilde met het vliegtuig vertrekken. Door mijn werkervaring wist ik heel goed wat de vluchtelingen onderweg meemaakten en dan vooral wat vrouwen moesten doorstaan. Dus kwam ik met het vliegtuig naar Europa.

In België

Ik had een vriend in België. Toen ik onderweg was, nam ik contact met hem op en vroeg ik hem of België een goede plaats was om te leven. “Ja,” zei hij, “Je bent vrij en je hebt veel keuzes, maar België heeft wel drie officiële talen. Het is ook een klein land.” Ik dacht er even over na. Ik wist dat het Europees parlement en de NATO in België gevestigd waren. En ik had ook wel wat geleerd over België op school. Onderweg zocht ik online meer informatie op. Ik heb mijn asielaanvraag in 2015 ingediend en kreeg al snel een positief antwoord. Bij mijn aankomst in België werd ik naar een opvangcentrum gestuurd, waar ik maar even bleef. Ik trok al snel in bij vrienden in Sint-Niklaas. Ik voelde aan dat Sint-Niklaas een rustige plek was die ik ‘mijn huis’ kon noemen.

Na drie dagen ging ik naar het gemeentehuis. Ik moest iets doen. Ik wilde namelijk niet alleen maar thuis blijven, eten en slapen. Dus vroeg ik in het Engels hoe ik kon helpen, ook als vrijwilligster. Toen ontmoette ik vluchtelingenveldwerkster van de stad Sint-Niklaas. Ze zei me dat ik best eerst naar het ‘Huis van het Nederlands’ ging om de taal te leren. Want zodra ik de taal beter kende, vertelde ze me, zou ik meer kansen kunnen grijpen. Dus ging ik naar het Agentschap Integratie en Inburgering en schreef ik me in voor de Nederlandse taalcursussen. Ik begon intensief Nederlands te studeren. Na één jaar had ik ook cursus ‘Maatschappelijke Oriëntatie’ gevolgd. Ik kreeg toen informatie over het Mind-Springprogramma en vernam dat ze daar op zoek waren naar trainers die meerdere taken kunnen spreken. Ik diende mijn aanvraag in per e-mail. Mijn niveau van het Nederlands was toen nog niet zo hoog, maar ik wilde het toch proberen. Ik werd geselecteerd en ik mocht de opleiding tot Mind-Springtrainer volgen!.

Ik kreeg gedurende een korte periode hulp van het OCMW en koos ervoor om een job te vinden. Ik kon via een ‘artikel 60-tewerkstelling’ aan de slag. Mijn begeleidster zette me in als tolk bij het OCMW en VLOS. Na drie maanden vond ik online een vacature bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Ze zochten een docent Maatschappelijke Oriëntatie (MO) voor Pashtu-sprekenden. Ik vroeg advies aan de directeur van VLOS. Hij was héél blij en motiveerde om erop in te gaan. En zo kreeg ik mijn eerste job in België! In 2017 startte ik als docente MO. Dat doe ik vandaag nog steeds, met een vast contract op zak en ik ben Mind-Springtrainster in bijberoep!

Sommige soorten pijn kan je alleen maar uitleggen in je eigen moedertaal

In Afghanistan was alles moeilijk. Op ieder moment werd je met de dood geconfronteerd. Als ik naar mijn werk vertrok, was er een kans dat ik niet levend terugkwam. Elke dag kon mijn laatste zijn. In België had ik voor de eerste keer in mijn leven het gevoel dat ik op een betrouwbare, beschermde plek zat. Anders dan in Pakistan, waar vrouwen niet eens veilig zijn voor de priemende blikken van mannen. Al had ik ook in België wel moeilijke momenten, omdat ik mijn familie in Afghanistan miste en omdat ik de taal moeilijk kon vatten. En dan was er die keer toen ik ziek was geworden en niet aan mijn huisarts kon uitleggen wat er aan de hand was. Zelfs niet in het Engels. Want sommige soorten pijn kan je alleen maar uitleggen in je eigen moedertaal. Ik moest online zoeken naar de juiste woorden om het voor te leggen aan de huisarts. Ook een huis vinden, was geen makkelijke opdracht. Zes maanden lang heb ik gezocht naar een plek om te wonen.

Wat en wie heeft jou geholpen?

Mijn vrienden, mijn netwerk en goede mensen rondom mij. Ze hebben me de weg getoond. Het Mind-Springprogramma hielp mij. Ik heb veel bijgeleerd. Ik kon moeilijk slapen en had veel stress. De negatieve gedachten kwamen vaak terug. Ik wist niet goed wat ik moest doen. Maar tijdens de opleiding leerde ik wat stress was en hoe je daarmee kon omgaan. Ik heb eerst aan mezelf moeten werken voordat ik anderen kon helpen. Dat deed ik door mijn gedachten neer te pennen. Ik schrijf graag poëzie.

Ik heb in het opvangcentrum als vrijwilligster getolkt en ik heb een mobiele bibliotheek voor nieuwkomers en vluchtelingen opgericht in het Rodekruis centrum. Ze hebben veel tijd maar ze kunnen niet in hun eigen moedertaal lezen. Dus deelde ik de boeken uit in het opvangcentrum. Ze lazen de boeken en na één

maand ruilde ik ze om voor andere boeken. Soms at of praatte ik samen met hen.

Onlangs op reis naar Afghanistan

In de zomer van 2021 ben ik op bezoek geweest bij mijn familie in Afghanistan. Ik was thuis toen ik hoorde dat de Taliban in de buurt was, in de hoofdstad Kabul. Een moeilijke moment voor mij, want ik moest meteen denken aan twintig jaar geleden, toen de Taliban aan de macht was en hoe het destijds was voor vrouwen. Ik was in schok en wist niet goed wat te doen. Ik kreeg een telefoontje van een collega die me zei dat ik zo snel mogelijk contact moest opnemen met de Belgische ambassade in Islamabad. Het was al de vijfde dag van de machtsovername door de Taliban en ik was nog steeds thuis. Vijf dagen lang kon ik niet slapen. De adrenaline hield me wakker. Toen ik de ambassade contacteerde, vertelden ze me dat ze ons zouden proberen te evacueren. Ik kreeg een e-mail van de ambassade met de boodschap: "Vertrek nu naar de luchthaven en teken een smiley op je handpalm. Zodra je de Amerikaanse of Belgische soldaten ziet, schud je met je handen zodat ze de smiley zien. Die smiley is de code voor België."

Toen ik naar de luchthaven ging, dacht ik dat het gemakkelijk ging verlopen. Maar er waren meer dan 50.000 mensen daar! De soldaten schoten in de lucht en op de mensen. Toen de Taliban erbij kwam, liep het helemaal uit de hand: iedereen begon op elkaar te schieten. Het was een zeer moeilijke periode. Ik sliep op de grond. In het midden van de nacht zijn we met een militaire vliegtuig vertrokken naar Islamabad, om daar met Brussels Airlines naar België te vliegen. België zorgt goed voor zijn mensen. We kregen eten en een slaapplek.

Deze ervaring heeft me niets anders dan nachtmerries opgebracht. In mijn dromen zie ik, telkens opnieuw, de Taliban. Wat een pech heb ik gehad! Zes jaar lang was het rustig in Afghanistan. En net als ik op bezoek ben, ontploft de boel! Toch blijft mijn geboorteplaats een speciale plek.

Mijn roots liggen daar. Ik heb er ook lang gewerkt. Op momenten dat ik last heb van nostalgische gevoelens, zoek ik de herinneringen aan mijn kindertijd op. Zoals de naam van een vriend. En dan herbeleef ik alles weer. Zodra het ooit weer veilig is in Afghanistan, keer ik nog eens terug. Maar ik heb geen hoop meer voor Afghanistan. Misschien, als op zijn minst die hoop terugkeert, ga ik nog eens naar mijn geboorteland.

Mijn advies aan de begeleiders van asielzoekers en vluchtelingen

In de meeste organisaties in België is het heel druk, waarvoor ik veel begrip heb. Hierdoor komen advies en hulp soms traag toe. Ik raad aan om meer rond timemanagement te werken en meer collega's aan te werven. Ik hoorde onlangs klachten van de Afghaanse gemeenschap na de gebeurtenissen in Afghanistan. Ze wilden graag weten hoe de situatie in elkaar zat, maar de taaldrempel was hoog en de organisaties reageerden traag op de vragen. Dat kon beter.

Geluk

Ik ben blij dat ik op een veilige plek woon waar ik veel kansen krijg. Vooral de kans om iets terug te kunnen doen voor vrouwen. En ik ben dankbaar dat ik in een ruimdenkende familie ben geboren. Ze lieten mij naar school gaan. Ze hebben mij rechten geschonken. Ik was voor een lange periode de enige dochter in het gezin. In Afghanistan is een zoon hebben belangrijk voor de familie. Maar mijn ouders hebben me nooit het gevoel gegeven dat ze een zoon misten. Toen ik naar België kwam, moest ik van nul beginnen. Maar kijk waar ik nu sta! Ik heb een vaste job en daarnaast doe ik ook aan vrijwilligerswerk. En in bijberoep werk ik als Mind-Springtrainster. Ik kan dus echt zeggen: "ik ben gelukkig!"